

Sygn. akt V CSK 444/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa Gminy Z.

przeciwko Z. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 10 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki Gminy Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 10 kwietnia 2018 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11).

Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne wymagające oceny, czy zarzut przedawnienia złożony wobec pełnomocnika procesowego strony powodowej, a nie bezpośrednio wierzycielowi (stronie) jest skuteczny, czy hipoteza normy uregulowanej w art. 646 k.c. obejmuje także roszczenia odszkodowawcze, których źródłem jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania oraz czy art. 646 k.c. jest przepisem szczególnym wobec art. 120 k.c., a tym samym, czy art. 646 k.c. w sposób wyczerpujący określa początek biegu przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o dzieło. Skarżąca przedstawiła rozbudowane uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale argumentacja w nim zawarta nie daje podstaw do przyjęcia, że możliwa jest odmienna ocena powyższych wątpliwości prawnych.

Pierwszy przedstawiony we wniosku problem zasadza się na błędnym przekonaniu, że skuteczność sformułowania w procesie zarzutów, które nakazują sądowi zbadać roszczenie dochodzone pozwem pod kątem prawa materialnego, zależy od takich samych przesłanek jak w przypadku składania oświadczeń woli. Nie budzi wątpliwości, że zarzut przedawnienia jest instytucją prawa materialnego, którą sąd zobowiązany jest zbadać w razie podniesienia takiego zarzutu (zob. m.in. wyroki SN z dnia 19 lipca 2001 r., sygn. akt II UKN 475/00, OSNP 2003, nr 8, poz. 210, z dnia 19 sierpnia 2004 r., sygn. akt V CK 38/04, nie publ., z dnia 11 sierpnia 2010 r., sygn. akt I CNP 112/09, www.sn.pl, z dnia 15 kwietnia 2011 r., sygn. akt II CSK 473/10, OSNC ZD B/2012, poz. 29). Zgłaszanie, w ramach podjętej obrony w procesie, zarzutów dotyczących całokształtu sytuacji prawnej stron procesu, a wymuszających zbadanie jej pod określonym kątem, jest - z oczywistych względów - czymś innym niż składanie oświadczeń materialnoprawnych kształtujących tę sytuację.

Pozostałe problemy zostały już wyjaśnione w orzecznictwie i nie budzą obecnie wątpliwości. Przepis art. 646 k.c., który określa samodzielnie początek biegu terminu wszystkich roszczeń z tytułu umowy o dzieło, w tym także odszkodowawczych, jest przepisem szczególnym, wyłączającym możliwość

zastosowania regulacji ogólnych (w szczególności art. 118 lub art. 120 k.c.; zob. uchwałę SN z dnia 21 października 1994 r., sygn. akt III CZP 136/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 38, wyroki SN z dnia 25 listopada 1999 r., sygn. akt II CKN 581/98, nie publ., z dnia 20 kwietnia 2006 r., sygn. akt III CSK 2/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 28, z dnia 6 lutego 2008 r., sygn. akt II CSK 421/07, z dnia 7 października 2010 r., sygn. akt IV CSK 173/10, z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt IV CSK 201/11, postanowienie SN z dnia 9 marca 2018 r., sygn. akt I CSK 685/17, www.sn.pl).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżąca odniosła tę przesłankę do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 i art. 391 § 1 k.p.c., stwierdzając, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera braki uniemożliwiające przeprowadzenie kontroli kasacyjnej. Analiza treści uzasadnienia nie potwierdza jednak tego stanowiska, gdyż wyraźnie wynika z niej, czym kierował się Sąd drugiej instancji oddalając apelację powódki (uwzględnienie podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia; zob. także np. wyroki SN z dnia 14 września 2017 r., sygn. akt V CSK 666/16, z dnia 6 października 2017 r., sygn. akt V CSK 52/17, z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt II CSK 246/17, postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV CSK 578/17, www.sn.pl).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.